

లంగాడ, అంద్రుపదేశ్లో ఇటీవల కాతె లంలో కురుస్తున్న అకల వర్షాలు, వడగండ్ల వానలు, ఈదురు గాలులుమామిడి దైతులను తీవ్రపుస్తులు పొల్చేశాయి. పలు జల్లుల్లో పరిసీన వడగండ్ల వానలు, ఈదురు గాలులకు మామిడి కాయలు నేలరాలాయి. చెడుగొట్టు వానకు చేతికొచ్చిన వరిపంట నేలకోరగడంతో తీవ్రగా నష్టపోయారు. ఈ రెండు రాష్ట్రాల్లో ఆకల వర్షాలు, వడగండ్ల వానలకు తోడు గాలిదుమారానికి చేతికొచ్చిన మామి నేలపాలై దైతాంగం నష్టాల పాలయ్యారు. అనసే సీజను ప్రారంభంలో వాతావరణంలో వచ్చిన మార్పులు మామిడి దైతులకు శాపంగా మారాయి. శీతాకాలంలో వడగండ్లవర్షాలు, పొగమంచు, ఉష్ణోగ్రతల మార్పులతో మామిడి చెట్టులకు పూర్తాలాయి. కొన్నింటి పూత వచ్చిన వృటికీ ఎక్కుబూగం రాలిపోయింది. ప్రధానంగా మామిడి తోటలకు దైరెన్ వ్యాపించింది. దీంతో మామిడిచెల్లుపై పూతలేకపోవడం, కాస్తో కూస్తో ఉన్న పూతరాలిపోయింది. గత కొన్నిరోజులూగు ప్రతీరోజు కురుస్తున్నవానలు కాయలను ద్వేతిస్తున్నాయి. దీంతో ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఏంచేయాలో పాలుపోక సతమ తమపుతున్నారు. ఫిల్పరి నుండి ఏండల తీవ్రత పెరిగి సీటిబడ్డితో చిరుకాయ డశల్లో ఉన్న మామిడి తోటలు అంతంత మాత్రంగా దిగుబడి రాగా, ఈ ఆకల వర్షాలకు సగానికి పైగా కాయలు నేలరాలడంతో దైతులనుష్టుల్లో మునిగిపోయారు. అంతేకాండా నెల రోజులుగా రాత్రిపూల ఉష్ణోగ్రత సాధారణం కన్నాడాదాపు ఏడు డిగ్రీలపరకూ నమోదుకావడు, ఉదయంపూల పొగమంచు విపరీతంగా కురుస్తున్నాందున మామిడిపూతపై నలుపు రంగు మహ్యాలు సైతంల్చుటిగా పూతడశలోనే తోటలు దెబ్బితిస్తాయి. దీనికి తోడు మిరప దైతులను నష్టిస్తమంచిన తామరుపురుగు మామిడి తోటలకు వ్యాపించడంతో పెద్దవతున పెట్టుబడులను నష్టపోయారు. ఇప్పుడు వర్షాలతోనేలరాలిని మామిడి కాయలను మార్చేట్కు తరిఫిస్తున్నా దైతులకు టప్పుకు 15 వేల రూపాయల ధరకూడా అందని పరిస్థితి నెలకోంది.

మామిడి రైతులకు అకాల దెబ్బ

లంగాడ, అంద్రుప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లో మందు వేసివిలో ఆకాల తె వరాలు అన్నదాతలను కుదెలు చేస్తున్నాయి. సీజన్ కానిసి నీజన్లో కురుస్తున్న వరాలు దైతులను ఆగమాగం చేశాయి. దెక్కులు ముక్కులు చేసుకుని కంటికి దెబ్బులా కాపోడిన హంట చేతికందే సమయంలో దెబ్బుతినడంతో విలపిస్తున్నారు. వాతా వరణ పరిస్థితులు అనుకూలించక, పూత రాలడుం, ఆకాల వరాలు, వడగండ్ల వాలు దిగుబడిని చాలావరకు దెబ్బుతిన్నాయి. ఘలితంగా ఏటా మామిడి దైతులకు నష్టాయి, కష్టాల్లి మిగులుతుండగా, ఈసారి కూడా దైతుల పరిస్థితి అలాగే ఉంది. కనీసం పెట్టుబడులు కూడా చేతికివచ్చే పరిస్థితి కని పించడం లేదు. ప్రస్తుతం మామిడి తోటలుకావు మీద ఉన్నాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో ఆకాల వరాలు, కుడురు గాలులు, వట గళ్ల వానలతో సొగ్గన పంటల్లో మీఖుంగా కోతు వచ్చిన మామిడి రాలిపోగా, కుడురు గాలులకు చెట్లు కూలిపోయాయి. మామిడి నీజన్కు మే నెల అనుకూలం. ఇదే సమయంలో మంచి ధరలతో మిలమిల్లాదాచ్చిన మామిడి దైతులకండ తడిపెడుతున్నారు. సీజను ప్రారంభంలో వాతావరణప్రభావం మంచ కారణంగా ఇప్పటికే మామిడి తోటలకు 15 శాతం కూడా పూతరాలేదు. పూత, పిందెశలో కురిసిన మంచతో బూడిద తెగులు, తేనే మంచ ఆశించి నష్టం జరిగింది. దీని తోడు మామిడి చెట్లకు తామర పురుగు వైరెన్ వ్యాపించడం తో పూత రాలేదు. అంతంత మాత్రంగా ఉన్న ఆ పూతకూడా రాలిపోయింది. వైరెన్ వ్యాపించడంతో మామిడి చెట్లకు పూర్తాను నిలవపక పిందెలు కాక దిగుబడి భారీగా తగ్గిపోయింది. అంతేకాకుండా మామిడికి తేనే మంచ పురుగు ఆశించి నిల మచ్చలు ఏప్పుడి కాయునాఱ్చుత దెబ్బుతిరిది. దీనికి తోడు, ఇప్పుడు గత కొన్ని రోజులుగా అకాల వరాలు మామిడి దైతులనుకోలుకేలేని దెబ్బుతిశాయి. ఇరవై రోజుల కిందట వివిధ జిల్లాల్లో వడగళ్ల వరాలు కురిశాయి. ఈ కారణంగా పందు ఈగ ఉధృతి అధికమైంది. పక్కాక్కి వచ్చే సమయం కావడంతో చెట్లపైనే కాయలు పాడవుతున్నాయి. పంచ్చగా మారి విపరీతంగా పడిపోతున్నాయి. కాయలు తెంచి మాగబెచ్చుతున్నాలోపల పురుగులు కనిపిస్తున్నాయి. దీతో మార్కెట్కు

A close-up photograph of a soil surface covered in numerous small, colorful seedlings, likely of the Chilli plant, showing their early growth stages.

మామిడి కాయలకు మంచి గిరిక ఉంటుందని రైతులు భావిం చారు. దీనంతో ఎక్కువ ధరలకు తోటలు కొనుగోలు శేశారు. అయితే వాతావరణ మార్పులు, వైన్స్ వ్యాపింపదం తదితర కారణాలతో పూత రాక, వచ్చింది నిలవక రాలిపోతుండడంతో ఏమి చేయాలో అర్థ కాక రైతులు, ముఖ్యంగా కౌలురైతుల పరిస్థితి దయనీయంగా తయారైంది. ఇక ఆంధ్రప్రదేశ్లోని జిల్లాల్లో కురిసిన వర్షాలకు పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. అక్కడ కృడ మామిడికాయలు గాలివానకు రాలిపోయాయి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్లోని వివిధ జిల్లాలలతో పాటు, చిత్తారు జిల్లాలో ఇటీవల కురిసిన ఆకల వర్షాలు, ఈదురు గాలులతో మామిడి పంటకు తీవ్ర నష్టం వాటిల్చుతోంది. కూడా చిత్తారుతోపాటు పలమనేరు, బగారుపా జ్యం, యాదమరి మండలాల్లో వర్షం కుర వడంతోపాటు బలమైన కుదురు గాలులు వీచాయి. ఈ ప్రాంతాల్లోనీ మామిడి కాయలు నేల రాలాయి. ఇప్పటికే పెనుమారు, యాదమరి, చిత్తారు రూరల్, గుడిపాల, పలమనేరు, పరాల, తపణంపల్లె మండలాల్లో 435 ఎకరాల్లో మామిడితో పాటు ఉద్యాన పంటలకు నష్టం వాటి లీంది. విజయవాడ చుట్టుపక్కల ప్రాంతాల్లో మామిడి, అరటి పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. విజయవాడ రూరల్ మండలాల్లో నష్టం ఎక్కువగా జరిగింది. అసలే పూత అలన్యం కావడంతో ఆకాల వర్షాలకు మామిడి రైతులు మరింత నష్టాలపాలయారు. కాయలు దశకు తోటలు చేరుకోవడంతో గాలివానకు రూరల్ మండలాల్లో 50 ఎకరాల్లో తోటలకు నష్టం వాటిల్చింది. 10 శాతం మామిడికాయలు గాలివానకు రాలిపోయాయి. కాగా ప్రకృతి పేపరీత్యాల వల్ల నష్టపోయిన రైతులకు తక్షణ సహా యం అందించనన్నట్టు ఇప్పటికే తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. గతంలో కూడా రాష్ట్రంలో ఆకల వర్షాలు లేదా ఇతర ప్రకృతి పేపరీత్యాల వల్ల పంట నష్టం జరిగినప్పుడు ప్రభుత్వం వెంటనే స్పుగించి రైతులకు నష్టపరిహారం అందజేసింది. పంటలు దెబ్బతిన్న రైతులకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఎకరాకు రూ.10 వేల వీప్పున పరిహారం అందించింది. ఈసారి కూడా అదే తరహాలో నష్టపోయిన ప్రతి రైతుకు న్యాయమైన పరిహారం అందజేయనుంది. అయితే వర్షాలు, వదగల్ వాన కారణంగా పంటలు దెబ్బతిన్న రైతులకు ఎకరానికి రూ.20 వేలు పరిహారం చెల్లిస్తేనే కాని రైతులు కేలుకునే పరిస్థితి లేదు. ●

దవి దాటేతే ప్రుదివిదాటు
పెతుండంబారు. కాలుజారితే
వెనక్కి తీసుకోగలం కానీ నోరు
జారితే తీసుకోలేం కదా! ప్రముఖ
తమిళ నటుడు కమల్ హనీన్
ఇప్పుడు ఇదే సమస్యను ఎమ్ముడ్కా
టునాగు తాటికాల వూగి కస్సుగొ

మాన్యంగా వాళ్ళు కన్నడ పుట్టింది” అంటూ ఆయన చేసిన వ్యాఖ్య కన్నడ నాటు తీర్చ వ్యతిరేకతను స్పష్టించడమే గాక ఆయన సినిమాలను రాష్ట్రమంతా నిపేధించే సంహోనిన్ని కూడా తేచ్చింది. మణిరత్నం దర్శకత్వంలో కమల్ కొత్త సినిమా ‘థిక్ లైఫ్’ జూన్ ఐవెం తేదీన తమిళనాడు, కర్ణాటక, ఉధయ తెలుగు రాష్ట్రాలలో పాటు ప్రపంచమంతా విదుదల కావలసి ఉండగా, కర్ణాటకలో మాత్రం నిపేధానికి గుర్తాడి. వారం రోజుల క్రితం ఆ చిత్రం ఆయియో విదుదల చెప్పులో జిరిగిన సందర్భంగా శార్యుక్తమానికి ప్రముఖ కన్నడ సుమిట్లుని ఇమాజ్ కుమార్ కూడా హజరయ్యారు. కమల్ ఆ సందర్భంలో అటువంటి వ్యాఖ్యలు చేయడంతో అది మరింత వివాదాస్పదంగా మారింది. ‘కన్నడ కంలీ రప్’ డా. రాజేక్ మార్ ఉన్న కాలంలో కన్నడ భాష మీద ఈగ వాలినా స్థానచని పరిశీలితి కనిపించేది. అలాగే తమిళనాటు కర్ణాటానిధి, ఎప్పుతో ఉన్న కాలంలో భాషపరమైన ఉద్యమాలు అనేకం జిరిగినసందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. చివరికి కావేరీ జలవివాదం తలత్తీనా అది భాష రంగునే చివరకు అడ్డుకొనేది. తాజా వివాదం కూడా అటువంటి రంగునే ఇప్పుడు అధ్యక్షంటు న్నట్లు కనిపిస్తోంది. బహుక ప్రజాదరణపొందిన సినిమాలు కమల్ కు చాలానే ఉన్నాయి. తమిళనాటనే గాక కర్ణాటక, ఉధయ తెలుగు రాష్ట్రాలు, కేరళ, హిందింపుల్లో కూడా ఆయనకు ఘాలో యంగి ఎవ్వుచే. తమిళనంలో తీసిన ఎన్నో విత్తులు దీణిజాది భాషలన్నిటిలో డబ్ అయి సూపర్ హాట్లులుయ్యాయి. ఆ కారణంగా దీణిజాది భాషల వారందరికి కమల్ చిరపరిచితుడే. ఆయన మాటల్లాడింది చెప్పులో సైనా వేదిక మీద శివరాజ్ కుమార్ కూడా ఉండపంచ, ఆ సందర్భంగా కమల్ ఆ వ్యాఖ్య చేయడంతో అది కొన్ని క్షణాల్లోనే రాష్ట్రమంతా దవానలంలా వ్యాపించింది. కమల్ కన్నడ గెలుగు కూడా అత్యంత సన్నిహితుడే. రాజేక్ మార్ కమల్ సుసంత సోదరునిలా భావించేచొరు. ఎంతో సుహృదాపు వాతావరణం

వివాద 'నాయగన'!

వ.వి.ప్రసాద్

అన్ని భాషల వారిమధ్య కని పించేది. నిజానికి ఇప్పుడు కూడా గందగోళ పరిస్థితి ఏదీలేదనే చెప్పాలి. అగ్రసంటలు ఒకే వేది క్రమ కనిపించినా వారిమధ్య భాషాభేధాలు ఎప్పుడూ రావు. అందురూ అన్ని భాషలూ మాట్లాడగలరు. ఎస్టీఆర్, ఎస్స్యూ చెప్పేలో ఉన్నా, బెంగ జూరపెట్టేనా అక్కడి స్థాని కుల మాదిగిసానే వ్యవహరించడం తో రాజ్ కుమార్, ఎస్టీ ఆర్, ఎస్స్యూ, ఎమ్స్టీ ఆర్, శివాజీ అందరూ సౌరయల్లా ఉడ్డేవారు. తర్వాత రజనీకాంతీ, కమల్, శివరాజ్ కుమార్ ఉపేంద్రలు కూడా అంతే ఎక్కడికి పస్తే అక్కడ ఆ భాషా కుటుంబమే అనిసి స్త్రా. తానువేసిన వ్యాఖ్య కూడా అటువంటి సదు వేశ్వరం, ప్రేమాభిమానాల తోనే అనీ, వివాదం సృష్టించడానికి కాదనీ కమల్ చెబుతున్నామైత్తం ఎపిసోడ్ కర్రాటకలో భాషా వివాదం రంగునే పులుముకి వచడం విచారకరం. కర్రాటక సిఎం సిద్ధరామయ్య 'కమల్కు వరిత తేలీదు. తెలియిన విషయాలై వ్యాఖ్యలు చేయడం తగదు' అంటూ రంగంలోకి దిగడంతో కన్నడ రక్షణ వేదిక కూడా జాలు విది ల్చింది. మరిణొన్ని కన్నడ సంఘాలు కూడా బిల్లోకి వచ్చేసాయి. దానితో చిన్నవ్యాఖ్య పెని వివాదంలు మారిపోయింది. కమల్ క్రమావళి చెప్పకపోతే ఆయన సినిమాలపై నిషేధం విధి స్త్రమిని హెచ్చరించిన కర్రాటక ఫిలింఫాంబ్ర్యూ అన్నాత పనీ చేసింది. మొసూరు, బెళగావి, హజ్లుబ్హాషి, బెంగాలూరుతో పాటు ఆనేక ప్రాంతాల్లో కమల్కు వ్యక్తిరేకంగా పెదువుతనే అందోళనలు మొదలుయ్యాయి. దిస్టోబోమ్యులు డగ్గం చేస్తున్నారు. పోలిసు స్టేప్సలో ఫిర్యాదులు చేస్తున్నారు. ఈలోగాకొన్ని తమిక సంఘాలు

కూడా కున్నది సంఘాలక్ష వ్యవస్తరికంగా చెప్పుల్లా అందోళనలు మొదలుపెట్టడంతో ఆ చిన్న వ్యాఖ్య రెండురాష్ట్రాల మర్యాద వివాదంలా మారిపోతోంది. సిద్ధరామయ్యకు మరికొందరు మంత్రులు వంత పాడడంతో ఇది రాజకీయ వివాదంగా కూడా మారుతోంది. అంత వివాదం వద్దనీ, భాష పుట్టుక, చరిత్ర గురించి భాషావేత్తలు, చరిత్ర కారులు మాసకుంటారా, నిసిమా నటులు, రాజకీయ నాయకులు చేసే వ్యాఖ్యలు సాధారణ మైనవేని కూడా కమల్ సచ్చజెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. ఒకసినిమా ఆడియో ఫలక్కన్ గనుక, వక్కన కూర్చున్నది రాజ్ కుమార్ తనయుడైన శివరాజ్ కుమార్ గనుక ఆశ్చర్యాన్త తోనే కమల్ మాట్లాడి ఉండవచ్చు. కానీ తమిళం సుంచి కన్నడ దం పుట్టిందే వ్యాఖ్యచేయకపోయి ఉంటే ఇంత అలజడి వచ్చి ఉండిది కాదనిపిస్తుంది. కన్నడం, తెలుగు, తమిళం, మలయాళం ఒకే క్రావిడ భాషా కుటుంబంలోని స్తుతంత భాషలు. తమిళం, మలయాళం మర్యాద, కన్నడం, తెలుగు మర్యాద కొన్ని సోదర పొలికలు కనిపిస్తాయి కానీ ఏ భాష సుంచి మలో భాష పుట్టలేదని భాషా శాస్త్రం తెలిసిన వారెవరైనా తేలికగానే చెపుతారు. శివరాజ్ కుమార్ వక్కన ఉండడంతో ఏదో యథాలాపంగా కమల్ ఆ వ్యాఖ్యచేసి ఉండిచ్చు కానీ ఆయనకు ఆ మాత్రం తెలియదని అనుకోవడానికి లేదు. గత నాల్గుర్దు దశాభ్యాలుగా కన్నడ, తమిళ రాష్ట్రాల మర్యాద ఎల్స్సో వివాదాలను, విభేదాలను ఆయనా గమనించిన వారే. ఔగ్రా ఓ పార్టీకి అభినేత కూడా. అన్నీ తెలిసి వివాదాలను రెచ్చగొట్టేలా వ్యాఖ్యలు చేస్తారని అనుకోలేం కదా! కన్నడ సంఘాలు నాయకునం పాటింపాలి. ఆ వ్యాఖ్య పటల తలత్తిన వివాదానికి స్థాసిపచి కన్నడ, తమిళ సోదరులు ఎప్పుటిలా సుహృద్యావంతో వ్యవహారించడం ఎంతైనా అవసరం. రాజకీయ నాయకులు తల మార్చుకపోతే ఏది వివాదంగా మారదనేది బహిరంగ రచస్సుమే. కన్నడ కన్నార్, తెలుగుతెలియ, తమిళ తాంబూలం అన్నీ అందరికి అవసరమైనవే. మరి వివాదాలు ఎందుకు? ●

పండ వ్యవస్తాగా యుద్ధాన్ని
ప్రద ఏటి తోటి దేశాలతో
సాంతి సామరస్య వాతావరణంతో
ముండుకషోవాలన్న లక్ష్యంతో
రెండో ప్రపంచ యుద్ధం తర్వాత
అమెరిక ఏర్పాతిన పక్షరాజ్యసమితి ఇష్టవుద
నిధుల కొరతను ఎదుర్కొటున్నది. రెండో ప్రపంచ
యుద్ధం తర్వాత 1944లో మొత్తం 50డశాల
ప్రతినిధిలు అత్యవసరంగా సమావేశమై ఒక
విశ్వవేదికను ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించారు
అప్పట్లో 51వ దేశంగా పోలండ్ కూడా అప్పటి
వచ్చిపోయింది. మొత్తం 1945 జనవరి 26నుంచి
పక్షరాజ్యసమితి ఏర్పాతొంది. అప్పటి నుంచి
దేశాలు సహకృత్యం పొందుతూనే ఉన్నాయి. దేశాలు
మధ్య సయోధ్య కుద్దర్డం, నరిహాద్దుల వివా
దాలు పరిష్కారం, పురులు దౌత్యమార్గాల్లోనే
పరిష్కార పేదికలు ఏర్పాటు, ప్రత్యేక భద్రతా
మండలితో ఉగ్రవాదం, హింస నిరూలను కృతి
చేయడం వంటి లక్ష్యాలతో ఈ సమితి ఆవిష్క
వించింది. ప్రస్తుతం ఈ సమితిలో సహకృత్యం
కలిగిన 193కిప్పగా దేశాలు ఏటా సమితికి నిధి
లను కూడా అందిస్తాయి. సర్వప్రతినిధులనభ,
భద్రతా మండలి, ఆర్కిక సామాజిక మండలి,
ట్రైసీఫిష్ మండలి, అంతర్జాతీయ స్వాయథారం
సమితి అంతర్జాతీయ సచివాలయం పంచివి
ఉండటంతోపాటు మానవహక్కుల విభాగం, వ
నవతా సహయసూచి మండలి పంటివి ఫిలిలో
విభాగాలూగా పనిచేస్తున్న సంగతి తెలిసిందే.
ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ఆర్కివ్యవస్థ కలిగిన
అమెరికా 22శాతం చెల్లించాలి. ఇష్టవేల ఛైనా
కూడా సమితిచెల్లించే వాటాను 20 శాతానికి
పెంచింది. మొత్తం 193 దేశాల్లో 152 దేశాలు
తమ నిధుల బాయిలను చెల్లించాయి. కానీ
ఇష్టటీకీ అమెరికా సహా41 దేశాలు బకాయి
లతోనే ఉన్నాయి. ట్రంప్ అధికారంలోకి వచ్చా
అంతర్జాతీయ సంస్థలోఅమరికా భాగ స్వామ్యద
నిధుల అందచేత వంచివాటిని సమీక్షించాలని
నిర్ణయించారు. అప్పటి నుంచి బకాయిలు నిలి
పోయాయి. సమితికి ఏటా 3.72 బిలియన్
డాలర్ల బడ్జెట్ ఇష్టవు అనివార్యంగా కదింపు
నకు గురవుతోంది. దీనివల్లనే సమితిలోనుమా
60కిప్పగా పక్షరాజ్యసమితి కార్బాలయాలు, ఏ
స్టీలు జాన్ మధ్యస్తం నాటికి 20శాతం సిబ్బు
దిని తగ్గిచేందుకు ఆదేశాలు జారీ అయ్యాయి.

ఈ పుటింపుజల
14వేల పోస్టుల
కనీసం 2800
వీటితో నమితి
యాల్డోని సిబ్బు
చేయడం, లిం
అంతర్జాతీయ
నగరాలతో సప

ఐక్యరాజ్యసు

నమస్క ఎదురు
రల్ ఆంటోనిసర్
పేరిల్ ఉన్నసన
తప్పని పరిశీల్చ
కనీసం ఏదు స
వనరులు తగిని
ప్రధానసారాంశ
చెల్లించలేకపోవ
నమితి పొదుపు
పోస్టులు తగిని
మార్గర్చవకాలు
నమర్థత ఆధా
ఆపోస్టులు మా
తుల ప్రభావం
లని, ఏకీకరణ
ప్రతిపాదనలు
వెళ్లాయి. నిధు
ఐక్యరాజ్యసుమీ

ఎజ్యూనివెస్టింగ్ మొహన్

ఈ లడ్జెట్‌లోకి వచ్చే సువు ప్రభావం పడుతుంది. రోస్టులకు గండిపడు తోం జసీరు, మానవతూ కార్బోన్, శరణర్థులకు సహాయ ప్రమానంతరం ప్రింట్‌పీఎం ఇంజిన్యూర్, పర్యావరణ పరిశ్రమలు చేసుకుని సంయుక్తి కృపిచేయడం వంటి బాధ్యతల నిర్వహణ ఇప్పుడు నిధుల సుఅడ్సంగిణిమారింది. దు మరు భూమిగా తున్న పాలస్ట్రీమా శలక్క మద్దత్తు ఇచ్చే ఎన్ ఏజెస్‌పీ పోటు రాజ్యమితి శరణ సహాయ ఏజెస్‌లక్క మాదా ఈనిధుల కోసం ఉండి. త్రస్తుతి సైకల్‌ల గ్యాటర్‌లోనేయునైట్‌డెస్టేషన్లు రాజ్యంగం ఆధికరణాల అమలు చేయాల్సి వస్తు ప్రశ్న రాలుగా పక్కర్జునాసు నుంటు తెలుస్తోంది. ఇంప్రాయోల్ తమ బకాలు ఇందుకోసం ఇప్పటినీ మంత్రం పాలిస్తోంది. ఏదో ఏజెస్‌ల అధివుతుల పోస్టోంది. సలహాలు ఇస్తోంది. ఏ విధులు అంచనావేసి మే కొనసాగించాలని, పదారంగా ప్రాధాన్యత జిథా రద్దుకోసం అవసరమై దించాలనిసర్క్రూలల్లు కూడిమేతో సత్తుమతమవు తప్పతిపాదించిన ఈకోలు

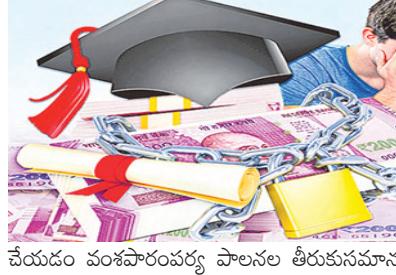
తాలను వెళ్లే నెల 13నాడికి అందించాలని కంట్రోలర్కు అందచేయాలని సెక్ర౐టరీ జనరల్ సూచనల్లో ఉంది. 2026 బడ్జెట్లో వాటిని చేర్చే ఇక పక్కాజ్యమితికి సాలీనా అందించే నిధుల్లో కూడా కోత మరింతపడుతుంది. నమితి లో ప్రధానంగా అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానం, శాంతిపరిరక్షక దశలవిభాగం, మానవతూసాయం విభాగాలే కీలకంగా ఉంటాయి. వీటిపైనే ఈ నిధుల కోత ప్రభావం పడుతోంది. ప్రధానంగా అమెరికా కనుక నిధుల కేటాయింపు నిలిపివేస్తే కీలక విభాగాలపై ఈప్రభావం పడుతుంది. ఇప్పు టికే ప్రపంచ ఆరోగ్యసంస్కరణ నుంచి వైశ్వాలిగిన అమెరికాసమితి నిధులు నిలిపివేస్తే ఇకయూఎస్ నుంచి తొలిగినట్లే భావించాలి. అల్యూటే త్రుంపే చేప్పలను ప్రపంచం ఒకింత గమనిస్తున్నే ఉంది. పక్కాజ్యమితి నిరంతరం వనిచేసే వేడికగా సంస్కరించబడుతలను నిర్వహిస్తోంది. ఒకవేళ అమెరికా నిలిపివేసినా ఇతర దేశాలు వీటిబాధ్యతలను భూజానక్కుతున్న అవసాయలు లేకపోలేదు. ప్రపంచ ఆహార పథకం విభాగం సిబ్బందిలో 30శాతం వరకూ కోతపడుతోంది. అలాగే యూఎన్ శరణార్థి సంస్కరం, యుఎన్ మానవహక్కుల సంస్కరం కూడా 30శాతం వరకూ ఖర్చులు తగ్గి స్తున్నాయి. సీనియర్ స్టాయ్ పడవుల్లో కూడా 50శాతం కోతపడుతోంది. ఇక చిన్నార్థుల సంరక్షణ విభాగం యునిసిఫె, యుఎన్ మానవతూ సంస్కర ఐసోచెచ్ వంటి ఇతర ఎష్టేట్లుకూడా కోతపడుతున్నందున రానురాను భవిష్యత్తులో సమితి మనుగడ మరింతప్రశ్నారకం అవుతుంది. ఈ పరిస్థితులు అధిగమించాలంటే వేడిక అవి ర్యావానికి కీలకంగా వనిచేసిన ఇతర దేశాలు రప్పు, ప్రాస్టి, ల్యిటిన్, షైనా దేశాలు కీలకభూమిక పోయించక తప్పదన్నది అర్థంతపుతోంది. ఈనిధుల సమస్య నుంచి సెక్ర౐టరీజనరల్ సమితిని ఎలా బయటపడేస్తారన్నదే ఇప్పుడు ప్రపంచ దేశాల్లో మిలియన్ డాలర్ల ప్రశ్నగా మారిపోయింది. కాలమే సమస్యలకు పరిపోగ్రాం అన్నట్లుగా ఇప్పుడు యుఎన్ సంస్కరులు వనిచేస్తున్నాయనే మనం భావించాలి. ●

‘ఫ్రిజ టియంబర్డ్’ లిప్పలు తప్పదెవ్వటికి?

తెలంగాణ రాష్ట్ర అవిర్యావానికి ముందు విద్యార్థుల భవితుస్తు కోసం ఫీజు రీయింబ్స్‌మెంట్ పాలాసీ ఓ కీలక అంశంగా నిలిచింది. ప్రత్యేక తెలంగాణ కోసం పోరాడిన ఉద్యమకారుల నినాదాలలో “విద్యాపూర్వక”, బీస్, ఎస్సీ, ఐపీ, మైనార్ట్, విద్యార్థుల చదువులకు ప్రభుత్వం భరోసా ఇహవీలి అనే అప్టోలు కేంద్రంగా ఉన్నాయి. కానీ, రాష్ట్ర అవిర్యావా సంతరం పదేళ్ల పాటు అధికారంలో ఉన్న గత ప్రభుత్వ పాలనలో ఫీజు రీయింబ్స్‌మెంట్ చెలింపులో కనీసిన నివిద్ధ తలేకపోవడం తీవ్ర అవేడనకరం. వాస్తవానికి ఫీజు రీయింబ్స్‌మెంట్ పథకం సామాజిక స్వాయం సాధనకు, వెనుక బిఫీనీ వర్గాలకు ఉన్నత విద్యుత్తమిదినిచేయడానికి అశ్వంత కీల కంగా ఉండాలి. అయితే, గత ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్న సమయంలో ఈ పథకం ప్రమంగా నిర్దాక్యానికి గురైంది. సంవత్సరాల తరబడి బిల్లు పెండింగ్ పెట్టడం, కాలేజీలకు నిధులు విదుదల చేయకపోవడం వల్ల విద్యార్థులు తీవ్ర ఇబ్బందులు ఎదుర్కొన్నారు. చాలా ట్రైవేట్ కళాశాలలు రీయింబ్స్‌మెంట్ దబ్బులు రాకపోవడంతో విద్యార్థులను పరీక్షలకు అనుమతించకపోవడం, సరిఫికెట్లు ఇవ్వకపోవడం పంటి దురటులు చోటు చేసుకొన్నాయి. తల్లిదండ్రులు అప్పులు తీసుకుని తమ పిల్లల చదువు కోసాగించాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. విద్యాపంచస్తులు నష్టాల భయంతో వెను కబడిన వర్గాల విద్యార్థులును అల్ట్రావెంచ్ వ్యవధానికి నిరాకరించాయి. ఇది రాష్ట్ర అభివృద్ధిలో మేలకాలాన్ని ఆశించిన లక్షల కుటుంబాలకు గట్టిపెట్టాడ్వ. ఇంతటి ఫోర్ నిర్దాక్యానికి కారణం ఏమిటంటే, ప్రభుత్వం నిధుల కేంచాయిపులను నేరుగా విద్యార్థుల కోసం ఉపయోగించకపోవడమే కాదు, ఖర్చు ప్రణాళికలో జాగ్రత్తలు తీసుకోపోవడమూ దీనికి కారణం. ఫీజు రీయింబ్స్‌మెంట్ బకాయిలు వేల కోట్లు అయ్యాయి. ఆరిక సంవత్సరానికి తగిన నిధులను కాలాను

గుణంగా విడుదల చేయకపోవడం వల్ల ఈ సమస్య కే
తరమైంది. అనులు ఉద్దేశం విద్యుతును హక్కుగా చేయడ
అయితే, విద్యుత్తులకు ఎటువంటి ఆర్థిక జ్ఞానందులు ఉ
డా చదువు చెప్పాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వాన్నిదే. కానీ,
ప్రభుత్వం ఈ బాధ్యతను విస్తరించింది. ఉద్యమస్యా
మరిచి, రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం సొంత ప్రవార
కంటే విద్యుత్తుల క్షోషణ దృష్టి పెట్టలేదు. ఈరోజు
వేలాది మంది విద్యుత్తులు రీయింబ్ర్యూమెంట్ బకాయి
కింద సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నారు. ప్రభుత్వం మా
నమస్యలు పూర్తిగా పరిప్యారం కాలేదు. గత ప్రభుత్వ
చాపిన నిర్మిక్షణ వలన ప్రవ్యాప్తికాయిల భారం ఇప్ప
కోనసాగుతోంది. కానీసం ఇప్పుడు కొత్త ప్రభుత్వం విదు
మానవ హక్కుగా గుర్తించి, ఫీజు రీయింబ్ర్యూమెంట్ బ
యిలను పూర్తిగా కీల్యర్డ్ చేసి, భవిష్యత్తులో నిర్క్షాయికి
తావులేకుండా క్రమబద్ధతతో ఈ పథకాన్ని అమలు చే
లి. అప్పుడే కొట్టాడి తప్పుకున్న తెలంగాణ ఉద్యమ స
కి న్యాయం జరుగుతుంది. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంల
పచిన తర్వాత కూడా ఫీజు రీయింబ్ర్యూమెంట్ పథక
సమర్పంతంగా అమలు చేయకపోవడం వల్ల, కొట్టాడి
కున్న తెలంగాణ విద్యుత్తులకు తీవ్ర అన్యాయం జరుగ
ది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటుకు విద్యుత్తుల పోరాట
ఎతో కీలకమైనది. ఉప్పునియా యూనివెసిటీ నుది
గ్రామిం ప్రాంతాల వరకు, వేలాది మంది విద్యుత్తులు
మంలో పాల్గొనగా, కొండరు ప్రాణాలు కూడా త్యాగం
చేశారు. అలాంటి త్యాగాలను ప్రభుత్వం గుర్తించుండ
విద్యుత్తుల భవిష్యత్తుతో ఆటలాడవడం హౌయం. ఫీజు రీ
బ్ర్యూమెంట్ పథకం విద్యుత్లో సమనాన అవకాశాలను క
చేందుకు ప్రభుత్వం చేపట్టిన ఒక క్రైష్ణమేన చర్చ. మే
విద్యుత్తులకు ఇది కొలమాన్నమైన ఆర్థిక మద్దతుగా నిలి

స్తోంది. కానీ ప్రభుత్వం ఈ పథకాన్ని నిర్మాహకంగా అమలు చేయకపోవడం వల్ల, విద్యార్థులు కష్టాల్ఫో పదున్నారు. ప్రైవేట్ కళాశాలల రుసుము వసూలు చేయడా ఒక్కిటి చేస్తుండగా, విద్యార్థులు అప్పులు చేసి చదవాల్సి పరిస్థితి నెలకొంది. ఒకప్పె ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యతగా విను ప్రకటిస్తున్నానే, మరొప్పేవు విద్యార్థుల హక్కులను నిర్మించాలని ప్రార్థించాలని అన్నారు.

కూడా. తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తర్వాత భారీగాలా వ్యాపి వసులు పెట్టుబడులు పెట్టింది. మిహన్ కాకతీయ మిహన్ భగరథ, కాచేశ్వరం, లోడ్డు, భవనాలు, వప్పుపొచివు వంటి రంగాల్లో ఖర్చులు పెరిగాయి. అయితే ఆయా పారులు తక్కువగా ఉండటంతో, అప్పులు తీసుకోవడం తప్ప లేదు. అలాగే పునర్వినియోగానికి సరైన ప్రణాళిక లేకపోవడం, అలస్త్వపు విధానాలు, అనవసర ఖర్చులు వఱ అప్పులు ఎక్కువయ్యాయి. ఇక్కడ తెలంగాణ ప్రభుత్వం అప్పుల్లో ఉండి అని ముఖ్యమంత్రి ఒక వేదికవైచార్య కానీ ప్రభుత్వంలో ఎమ్మెల్చేలు, ఎంపీల కొరక్క 1, ఏప్రిల్ 2023, కేంద్రప్రభుత్వం, నాయకులు తమ జీవాలు పెట్టుకున్నారు. కట్టినం ఒక నెల జీఎస్సి పిల్లల విద్యుతోసంభాష లేరా? అనే ప్రశ్న. ఇక తెలంగాణ రాష్ట్రం అప్పులకూపండం కూరుకుపోతను సంగతి అందరికీ తెలిసినదే. నేల కొట్టు రూపాయల రుణాలు తీసుకుని, నాలీ వడ్డీలు చెల్లింపేంచే పరిస్థితిలో ప్రభుత్వ ఖిజానా నిలాబెట్టిన రీతిని చూస్తుంటున్న ఇది పాలకుల చేతుల్లో ఆర్థిక పరిపాలనకు వచ్చిన పతనానికి నిది నిదర్శనం. కానీ ఇది మనేడేశనంలో ఆశ్చర్యంగా ఖాపిచ చనవసరంలేదు. ఎందుకంటే ఒకవైపు అప్పుల సంగతి గగ్గీలు పెట్టుతుంటే, ఇంకొకవైపు ఎమ్మెల్చేలు, ఎంపీలు, ముఖ్యమంత్రులు తమ జీవాలను సర్దబాటు చేసుకుంటున్నారు. ఔగ్రా పెంచకుంటావేతున్నారు! పేదలికం, నిరవ్వీగం, రేషన్ కోత, విద్యుత్ ధరల పెంపు, ఎల్పీజీ బాధుడు ఇలా ఒక సామాన్యుడి బతుకు ప్రతీ మాలకు దెబ్బతింటుంటే, నాయకులకు మాత్రం నెండినిన్నెల్లో భినొ నం నడుస్తోంది. మంత్రుల వృద్ధా ఖర్చులు, అధికారులు దుబారా ఖర్చులు ఎక్కువయ్యాయి. పిల్లలు ప్రభుత్వ పాశాలల్లో పున్కాలు లేక చదువుతుంటే, నాయకుల పిల్లలు విదేశీ సూక్షల్లో చదువుతున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం బడ్జె

ప్రవేశపెట్టినవ్వుడు, ప్రభుత్వ ఖర్చులలో నాయకులజీతాలు, భత్యాలు ఒక పెద్ద భాగాన్ని అక్రమిస్తుంటాయి. ప్రజల పీటలు విద్య కోసం అప్పులు చేస్తుంటే, నాయకులు మాత్రం అధికారానికి వందల కోట్లు ఖర్చుచేస్తూ ఎన్నికలు గెలుస్తున్నారు. కనీసం ఒక్క నెల జీతాన్ని రాష్ట్రంలోనీ పేద విద్య రూపుల విద్యకోసం విరాళంగా ఇష్టవంపల్ల, వేలమంది చిన్నారులకు పుస్తకాలు, దుస్తులు, ఫీజు సహాయం చేయవున్నారు. ప్రభుత్వ పారశాలల్లో టాయిలెట్లు, బలవరచిన తరగతి గదులు నిర్మించవచ్చు. విద్యాబోధనలో నాణ్యత పెంపు కోసం ఉపాధ్యాయులకు అవసరమైన సదుపాయాలు కల్పించవచ్చు. కనీస బాధ్యత చూపించాల్సిన అవసరం ఉంది. పెట్టుబడులు పెట్టి రాబడి ఆశించిపోలేరు. కానీ పిల్లల చదువు మీద పెట్టిన ప్రతీ రూపాయి, భవిష్యత్వులో తెలంగాణ రాష్ట్రానికి పెట్టుబడి వంటిది. ఈ విషయాన్ని మీ పెద్ద మనస్తతో గుర్తించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అధికారంతో పాటు బాధ్యతలూ మౌనే సమయం వచ్చింది. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు దారితీసిన ఉద్యమంలో విద్య రూలు పొత్త అపూర్వం. వారి త్యాగాలు, పోరాటాలు, ప్రాణ త్యాగాల పునాదులమీదే ఈ రాష్ట్రం నిలిచింది. అయితే, తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత వారికి రాష్ట్రం వివక్ష చూపుతుండనిపిం చడం బాధాకరం. ప్రభుత్వం ఇచ్చే ఫీజు రీయింబర్లు మొండ పథకరం చాలా మండికి ఆశాశ్వేతి. గ్రామిణ ప్రాంతాల్లో ఉన్న బీరు విద్యార్థులకు ఇది నూతన జీవం ఇచ్చే ఉపకారం. కానీ వేలాది కోట్ల రూపాయిల రీయింబర్లు మెంట్ బకాయిలు ఇవ్వగాకీ క్రియర్ చేయకపోవడం వల్ల విద్యార్థులు తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు. పరిష్కారులకు అనుమతించకపోవడం, విద్యాసంస్కరణ నుంచి బయటకు పంపించటం వంటి పరిస్థితులు తరచూ వినిపిస్తున్నాయి. ఇది విద్యార్థుల ఆత్మవిశ్వాసాన్ని దెబ్బిస్తేనీ అంశం. ●

